

Гадаємо, що залучення теорії нарративної ідентичності для формування дієвої політики управління ідентичностями та зміцнення громадянської ідентичності має методологічне і практичне значення. Певна річ, управління ідентичностями істотно відрізняється, скажімо, від управління у бізнесі. Проте всі основні управлінські функції, як то цілепрокладання, планування, організація, координація, мотивація, контроль, залишаються. А відсутність управління здатне конструювати негативну ідентичність. Пошуки ефективних інструментів і політик для зміцнення громадянської ідентичності вимагають вирішення методологічних питань, пов'язаних із розумінням синергетичної суті ідентичності як принципово мінливої, множинної і локальної цілісності, та аналізу методів, технологій і ступеня впливу на процес управління ідентичностями. Особливої уваги, в цьому контексті, заслуговує концепція нарративної ідентичності, що має практичний характер: вона є умовою впорядковування індивідуального досвіду політичних акторів та рефлексії над дійсністю, з усіма її історичними коливаннями та змінами.

1. Рикёр П. Герменевтика. – Этика. – Политика / П. Рикер. – М. : KAMI, ACADEMIA, 1995. – 160 с.

3. Фукуяма Ф. Новый трайбализм и кризис демократии. – Режим доступа: <https://eadaaily.com/ru/news/2018/11/14/fukuyama-politika-identichnosti-i-predposylki-grazhdanskoy-voyny-v-ssha>.

### **Ірина КРИВОРУЧКО**

*к. держ. упр., науковий співробітник відділу організації фундаментальних та прикладних досліджень Інституту експертно-аналітичних та наукових досліджень НАДУ*

### **ПРИНЦИП РОЗУМНОГО СТРОКУ В АДМІНІСТРАТИВНІЙ ПРОЦЕДУРІ**

На даному етапі державотворення значно актуалізується питання визначення та застосування принципів адміністративної процедури органами публічної влади. Зокрема в аспекті реалізації Стратегії реформування державного управління на 2016 – 2020 роки одним із напрямів визначено приведення надання адміністративних послуг у відповідність із принципами адміністративної процедури, що має базуватися на європейських стандартах. Саме тому принципам адміністративної процедури відводиться визначальне місце для надання якісних адміністративних послуг фізичним та юридичним особам.

Серед принципів адміністративної процедури слід виокремити принцип розумного строку, оскільки саме він має безпосередній вплив

на перебіг адміністративної процедури органами публічної влади. Адже, як зазначається [1, с. 34] адміністративна процедура, як і будь-яка інша діяльність, вимагає обмеження строками та саме строки є одним з найбільш вразливих елементів адміністративної процедури, що й зумовлює актуальність даного питання.

При відсутності законодавчого акта про адміністративну процедуру формальне розуміння строків у них відсутнє. Строки адміністративної діяльності загалом, та адміністративної процедури, зокрема, в Україні не регулюється. Натомість, детально врегульовані терміни (строки) вчинення певних дій чи прийнятті відповідних рішень органами публічної влади. Наприклад, відповідно до Закону України «Про звернення громадян» якщо питання, порушені в одержаному органом державної влади, місцевого самоврядування або посадовими особами зверненні, не входять до їх повноважень, воно в термін не більше п'яти днів пересилається ними за належністю відповідному органу чи посадовій особі.

Зарубіжний досвід свідчить, що правила перебігу строків в адміністративних процедурах визначені або в адміністративно-процедурному законодавстві або ж робиться відсилання до цивільного законодавства.

На нашу думку, строки здійснення адміністративних процедур мають бути визначені в законодавчому акті про адміністративну процедуру у формулюваннях максимально наближених до положень Цивільного кодексу України. При цьому слід також закріпити положення, що загальні правила перебігу строків в адміністративних процедурах повинні бути обов'язковими і для адміністративних процедур встановлених спеціальним законодавством.

Принцип розумного строку у проекті Закону України «Про адміністративну процедуру» визначений як «своєчасність і розумний строк» (ст. 4, 14) [2], під яким розуміється: 1) адміністративний орган розглядає та вирішує справу, а також вчиняє процедурні дії протягом розумного строку, тобто у найкоротший строк, достатній для здійснення адміністративного провадження без невиправданих зволікань; 2) адміністративний орган вирішує справу своєчасно, тобто до настання обставин, за яких прийняття адміністративного акта може втратити актуальність.

За такого формулювання, мова іде про два елементи принципу розумного строку – дія у сприятливий момент; найкоротший, достатній для вирішення справи строк.

Водночас, слід відмітити, що поняття розумного строку в адміністративній процедурі з'являється завдяки його виникненню в судочинстві, особливо коли мова йде про захист прав та інтересів фізичних та юридичних осіб. Так, відповідно до положення Кодексу адміністративного судочинства України (ч. 3 ст. 2), даний принцип

охоплює як необхідність дотримання часових рамок, що визначені у нормативно-правових актах, так і неможливість невинуватого для конкретної ситуації зволікання.

Виходячи з європейських стандартів взаємовідносин органів публічної адміністрації з громадянами, у посібнику «Адміністрація і Ви» (1996 р.) [3] розумний строк розглядається як розумно обґрунтований час, необхідний для розгляду адміністративної справи та прийняття адміністративного акта.

Застосування принципу розумного строку при здійсненні адміністративної процедури органами публічної влади має ґрунтуватися на вимозі щодо невідкладно прийняття законного та обґрунтованого рішення якщо воно не потребує невинуватих затрат часу та інших ресурсів.

Органи публічної влади повинні чітко дотримуватися встановлених строків в адміністративній справі, і при можливості намагатися вирішити справу якнайшвидше, без зайвого зволікання. А також органи публічної влади при вирішенні справи повинні чітко встановити той момент для її вирішення, який не призведе до завдання шкоди особі у зв'язку з несвоєчасним вирішенням справи.

Організаційними гарантіями цього принципу можна визначити обов'язок органу публічної влади (службовця, який його представляє) повідомити особі про передбачуваний строк розгляду справи, якнайшвидшого інформування органом публічної влади заявника про отримання зауважень щодо його заяви, правом особи на оскарження у випадку неприйняття адміністративного акта в установленій законом строк або зважаючи на очевидне зволікання з розгляду адміністративної справи (прийняттям процедурних рішень або вжиттям процедурних дій).

У зарубіжних країнах розумний строк зводиться не лише до можливості визначення необхідного для розгляду справи (при його відсутності у законодавстві) чи дотримання передбаченого законодавством, а й можливості продовжити строк передбачений для розгляду адміністративної справи, виходячи з законодавства або з власної ініціативи, або враховуючи термін його закінчення [1, с.314 – 315; 280 – 281; 363].

Таким чином, під розумним строком як принципом адміністративної процедури слід розуміти встановлений актами законодавства чи визначений органами публічної влади, термін достатній для вирішення адміністративної справи, а також можливість його продовження, зважаючи на заборону безпідставного затягування розгляду справи, що може завдати шкоди правам та інтересам особи.

За такого розуміння, цей принцип включає як визначення (формальне встановлення) строків для розгляду адміністративної справи так і право органу публічної влади самостійно його встановити, а також прийняття рішення органом публічної влади про продовження строку розгляду

адміністративної справи як за заявою особи так і за ініціативою самого адміністративного органу.

### Список використаних джерел

1. Адміністративна процедура та адміністративні послуги. Зарубіжний досвід і пропозиції для України / Автор-упорядник В. П. Тимошук. – К.: Факт, 2003. – 496 с.

2. Проект Закону України про адміністративну процедуру : Законопроект від 28.12.2018 р. № 9456. – Режим доступу: [http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4\\_1?pf3511=65307](http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=65307).

3. Руководство «Администрация и Вы – принципы административного права в области отношений между административными органами и частными лицами» (часть первая) // Администрация и частные лица – европейский и российский опыт поиска взаимопонимания / под общ. ред. В. Н. Южакова. – М.: Статут, 2006. – 208 с.

### Віктор КУЗЬМЕНКО

*аспірант кафедри менеджменту  
та управління проектами  
ДРІДУ НАДУ*

### ДЕФІЦИТ КОМУНІКАЦІЇ ТА ДЕМОКРАТІЇ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ: ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ

У розвитку будь-якої держави важливу роль завжди відіграють комунікаційні процеси, що охоплюють внутрішні та міжнародні владно-суспільні зв'язки. При цьому, якщо державне управління будується на демократичних засадах, виникає нагальна необхідність здійснення саме ефективної комунікації, як засобу не тільки інформування громадян, але й засобу залучення громадян до обговорення та прийняття публічних управлінських рішень. В цьому випадку розбудова демократії у державі без ефективної комунікації неможлива.

У 1992 році ЄС у процесі ратифікації Маастрихтського договору стикнувся з дефіцитом демократії, який проявився у небажанні державами-членами ратифікувати договір. Це призвело до зосередження уваги Європейської комісії на необхідності зробити кроки щодо підвищення рівню прозорості своєї роботи. У жовтні 1993 року було прийнято між інституційну декларацію про демократію («An inter-institutional declaration on democracy, transparency and subsidiarity»), у якій було закріплено право громадян на отримання інформації щодо діяльності інститутів ЄС та окреслені правові засади комунікаційної політики ЄС.

У липні 1999 року лише 49 % громадян, які мають право голосувати, прийняли участь у виборах до Європейського парламенту. Дослідження Євробарометру виявили закономірність між рівнем інформованості та